

İçindekiler Tablosu

<u>Giriş</u>	2
<u>Çağdaş Edebiyatın Oluşum ve Gelişimi</u>	4
<u>1. 1950'li Yıllar</u>	4
<u>2. 1960'lı Yıllar</u>	8
<u>3. 1970'li Yıllar</u>	11
<u>4. 1980'li Yıllar</u>	13
<u>5. 1990'lı Yıllar</u>	16
<u>6. 2000 Yılı</u>	21
<u>Dipnotlar</u>	22

Prof. Dr. Harid FEDAİ

Doğu Karadeniz Üniversitesi / KKTC

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Giriş

Kıbrıs Türk şiiri 'Divan' ağırlıklıdır. 1571'de fethin tamamlanmasından çeyrek yüzyıl sonra başkent Lefkoşa'da bir Mevlevi Tekkesi açıldığını görürüz.¹ Şiirimize ocaklık eden işbu kültür merkezi olmuştur. Osmanlı edebiyatının son tezkiresi olan ve ananeye uyularak 31 Mart 1949'da eski yazı ile oluşturulan Tuhfe-i Nâilî'deki² 5000'i aşkın şair arasında 13'de Kıbrıslı vardır. XIX. yüzyıla gelindiğinde şair sayısında bir artma görülür. Bunlara bir başka kaynaktaki³ rastladıklarımızı da katarsak bu yüzyıldaki şair sayısı 10'a varır. Gerek bunlara ve gerekse bunlardan biri olan, ve Sultan II. Mahmud döneminde 'Sultânü'ş-Şuarâ: Şâirler Sultânı' gibi müstesna bir unvanı hak eden Müftü Hasan Hilmi Efendi'ye⁴ bakıldığında Kıbrıs'taki şiir düzeyini anlamak mümkündür. Yine, XIX. yy.'da, Eski Zağra (Bulgaristan) doğumlu olup Kıbrıs'ta üst kademe yöneticisi sıfatıyla bulunan ve burada bir 'divan' oluşturan Handî⁵ ile, Hala Sultan Tekkesi şeyhlerinden Mehmed Şem'î'yi;⁶ ve nihayet din ağırlıklı şiirlerini 'divan' tertibiyle bir kitapta toplayan bu geleneğin son halkası Hasan Nesîb'i⁷ de araya ekleyebiliriz.

1890'lı yıllarda gazetelerin yayın hayatına girmesiyle edebiyat alanında bir canlılık göze çarpar. İlk mizah gazeteleri Kokonoz (1896) ile Akbaba'da (1897) Ahmed Tefvik Efendi mizahın en güzel örneklerini verir.⁸ Ahmed Tefvik Efendi bu çizgisini daha sonraki yıllarda çıkardığı Mir'at-ı Zaman (1901-1910) gazetesinde de sürdürecekti.⁹ Gazete sayfalarında şiirin yanı sıra hikaye¹⁰/roman/oyun¹¹ yayınları/tefrikaları görülmeye başlanır. İlk kitabımız Müsâmeret-nâme¹² - İstanbul'dan Emin Nihat Bey'e ait kitabın (1871) yeniden basımıdır- 1892, ilk tiyatro eseri Hicrân-ı Ebedi 1893, ilk romanımız Yâdigâr-ı Muhabbet¹³ 1894 yılında yayımlanır. Nâmık Kemal'in Magosa günlerinden arkadaşı Kaytaz-zâde Mehmed Nâzım Efendi (1857-1924), Nâmık Kemal'den sonra ikinci üstâdı Recâî-zâde Mahmûd Ekrem Beylerden aldığı feyizle onların çizgisindeki şiirlerini¹⁴ yaşamı boyunca sürdürür. XX. yy.'ın ilk on yılında gösterilen edebî ve sosyal etkinlikler ise, bir ölçüde, Ahmed Râik Efendi'nin Eski Şeyler¹⁵ adlı kitapçığında toplu olarak verilmektedir. Bu yazarların bazıları, tercüme konusunda gösterilen girişimler ile Kıbrıs aydınlarının Türk dünyasıyla ilgilendiklerinin, dil gibi, din gibi ortak konuları irdelediklerinin örnekleridir.

XX. yüzyılın ilk çeyreği iç ve dış olmak üzere bir dizi sarsıntıları da beraberinde getirir. 1908 II. Meşrutiyet'in İlanı, 1909 31 Mart Olayı, 1911, 1912 Trablusgarb ve Balkan Savaşları, 1913 Girit adasının elden çıkarılması, 1914-18 I. Dünya Savaşı ve onun sonucuna bağlı olarak 1919'da başlatılan Anadolu Kurtuluş Savaşı... İmparatorluğun bütün bu iç ve dış sarsıntılarından göreceli dahi olsa etkilenen Kıbrıs Türkleri yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla (29 Ekim 1923) kendilerini güvencede hissederler. İlk iş olarak derlenip toparlanıp teşkilatlanmaya, Türkiye'deki sosyal değişiklikleri yaşama geçirmeye çalışırlar. Lozan Antlaşması'yla (24 Temmuz 1923) Kıbrıs resmen Anadolu'dan koparılmış ve Büyük Britanya'nın bir Taç Kolonisi (Crown Colony-10 Mart 1925) olmuştur.

İdarî ve sosyal değişikliklerin yarattığı sarsıntıların yanı sıra Kıbrıs Türkleri 1878 ve 1914'den sonra kendilerini üçüncü göç dalgasının içinde bulurlar. Toplumun derlenip toparlanması 1920'lerin sonlarına doğru gerçekleşmeye yüz tutmuşken dünya ekonomik buhranı bütün şiddetiyle Kıbrıs'ta da yaşanacaktı. İngilizlerin Ada'ya gelişlerinin 50. yıldönümü 1928'de parlak törenlerle kutlanır. 1929 yılının sonbaharından itibaren de Kıbrıs Türkleri Latin harflerini hayata geçirmeye başlarlar.

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Türkiye’de operet modası alıp yürümüştür. 1929 yılında Nâzım Ali İleri (hikâye ve romancı Selim İleri’nin amcası) burada da ilk operetleri¹⁶ yazar.

1931 Rum İsyanı’yla gelen olumsuz ortama (sıkıyönetim) karşın 1930’lu yılların edebî etkinliklerinde bir kıpırdanma olduğu görülür. Lise Müdürü İsmail Hikmet Bey (Ord. Prof. Ertaylan) Kıbrıslılara örnek olsun diye Efenin Düğünü¹⁷ ve Korsan’ın Gözdesi operetlerini oluşturup sahneler.

Hikmet Afif Mapolar (Muzaffer Gökmen) küçük oyumlu oyun ve romanlarını (Duman, 1935, oyun; Kahraman Kaplan, 1936, roman; Son Damla, 1937, roman; Diken Çiçeği, 1938, roman; Son Çıldırış, 1939, roman) bu yıllarda yazmaya başlar ve yaşam boyu bu etkinliklerini sürdürür; bir İngiliz’e ait, üç dilde yayın yapan Embros dergisinde de yalın bir dille kısa hikâyeleri¹⁸ yayımlanır. Yine aynı dergide Necmi Sakıp Bodamyalı-zâde’nin Türk ve İngiliz edebiyatından çok özenle yaptığı birbirinden güzel çevirileri¹⁹ çıkar. On yılın sonlarına doğru da İsmail Karagözlü’nün (Alptekin, Anlar) ilk şiir kitabı ‘Kalbden Damlalar’ın yayımlandığını görürüz.

Bunlardan bir bölümü, (şiir, düzyazı) ürünlerini sonradan, ‘Çığ’ (1943) adlı bir güldestede toplayacaklardı.

1940’lı yıllarda Türkiye’de Garip akımı başladığı halde Kıbrıs 20 yıl gerilerden hâlâ daha Cumhuriyet sonrası ortamında, millî ölçü heceye bağlı olarak şiirler yazmayı sürdürüyordu. T.C.’nin Lefkoşa Konsolosluğu’nda görevli ve ‘Çığ Hareketi’nin lokomotifi durumunda olan Hikmet Taşkent (‘Bursalı’ takma adını da kullanıyordu.) 1945 yılında Ada’dan ayrılmış ve bu dönemin şiirlerini aynı yıldan bir kitapta toplamıştı (Afrodit’in Adası’ndan, Ankara 1945). Savaş yılları nedeniyle Türkiye ile ilişkilerin kesik olmasından dolayı Kıbrıslı sanatçıların ne ‘yasaklı’ Nâzım Hikmet’ten ne de ‘Garip’ akımının özelliklerinden haberleri vardı. Ortalarına doğru, savaşın lehlerine biteceğini anlayan İngilizlerin kemer gevşetmesiyle bir dolu gazete/derginin çıkmaya başladığı görülür.²⁰ Gazetelerden Yankı²¹ ile dergilerden Ocak ve Dünya²² belirginlik kazanırlar. Ocak’ta İngiliz edebiyatından sık sık çeviriler yapıldığı da gözlemlenir. Şiirde dört bayan öğretmen Pembe (Yusuf) Marmara, (Urkiye) Mine (Balman), Engin Gönül (Emine Otan) ve Necla Salih Subhi’nin yanı sıra Nazif Süleyman (Ebeoğlu), İsmail Karagözlü (Edip, Anlar), Nevzat M. Yalçın, Ahmed Esâd, Rauf R. Denктаş, Ahmet Muzaffer Gürkan, Cevdet Hüseyin (Çağdaş), İsmail H. Yeşilada, Cem Sual, adlarını duyurmaya başlarlar. Bunlardan bazılarını İstanbul’daki 7 Gün dergisinin, Nihad Sami Banarlı yönetimindeki edebiyat sayfasını açması ölçüsüz-uyaksız şiire geçişi bir süre daha gerilere atmaya yardımcı olacaktı.

Aralarından Pembe Marmara çok seyrek dahi olsa serbest şiir denemeleri yaptığı halde bu dalın en başarılı birkaç örneğini vermek hikâyeci/romancı/oyun yazarı nitelikleriyle tanınan Hikmet Afif Mapolar’a nasip olacaktı.²³ Çok geçmeden de Mustafa Bürklüce imzalı Nâzım Hikmet çizgisindeki iki şiirin yerli bir derginin sayfalarına aktarıldığını görürüz.²⁴ Bu etkinlikleri, serbest şiirin Kıbrıs’ta da uç vermeye başlamasının ilk örnekleri diye sayabiliriz. Çevirilerde ise Selçuk Selim, Nazif Süleyman (Ebeoğlu), Semih S. Umar ve Necdet Nereli’nin imzaları var. Ayrıca, Semih S. Umar hikâye, İsmail Karagözlü ise hikâye/roman dallarında kendilerini gösterirler. Semih S. Umar’ın, Karagözlü gibi, şiir denemeleri de olduğuna değinilmelidir. Karagözlü’nün romanı (aslında uzun hikâye) Saadet Yolcuları (1940), Nazif Süleyman’ın (Ebeoğlu) şiir kitabı Beyrut Rıhtımlarında (1942); oyuncu/yönetici olarak Kıbrıs Türk sahnesine büyük emekleri geçen Osman

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Talat'ın (Alkan) Yüksel piyesi (1942), Hikmet Afif Mapolar'ın (Muzaffer Gökmen) milli oyunları Meş'ale (1942), Mucize (1943), Altın Şehir (1945), hikâye kitapları Toprak Aşkı (1943) ve Kahve Fincanındaki Aşk (1943) ile Kendime Dönüyorum (1943) romanı; Kemal E. Sakarya'nın Döğüşe Hasret (1944) piyesi, Reşat Süleyman Ebeoğlu'nun İngilizce ve Fransızca kaynaklardan oluşturduğu çocuklar için Esop Masalları (1947) bu on yıl içinde yayımlanmış başlıca eserlerdir.

II. Dünya Savaşı'nın (1939-45) hemen sonrasında itibaren Osman Türkay'ın da şiirleri gazete sayfalarında görülmeye başlanır. Bunlar hece ölçüsü ve kalıplarına uygun olarak yazılmış bulunsalar dahi Osman Türkay çok geçmeden serbest nazmın denemelerine girecekti. Araya bir de Cavit Hüseyin Avni'yi katabiliriz. Hece ölçülü-uyaklı şiirlerinden bir bölümünü Tabiat Sayıklıyor (İstanbul 1949) adlı bir kitapçıkta toplamıştır. Türkiye'deki yükseköğretimde iken Nâzım Hikmet çizgisinde şiir denemelerine girecek, ancak ailesiyle birlikte Avustralya'ya göç ettiğinden, bildiğimiz kadarıyla, buralarda iken onları hayata geçiremeyecekti. Bir başka şiir heveslisi Salahi Ramadan (Sonyel)'in de, on yılın sonlarına doğru şiir kitapçığını görecektik: Bir Kalb Haykırıyor (1948).

Kıbrıs Türk edebiyatı Osmanlı döneminde İstanbul, Cumhuriyet'ten bu yana da Türkiye edebiyatının bir uzantısıdır. Akımlar ve öbekleşmeler içinde bulunulan siyasî ve sosyal durumlara göre değişik süreli gecikmelerle Kıbrıs'a hep yansımışlardır. Bu edebiyatın Akdeniz'den de renkler taşıması çok doğal sayılır.

Çağdaş Edebiyatın Oluşum ve Gelişimi

1. 1950'li Yıllar

Türkiye'den toplu halde ortaöğretim kurumlarımıza öğretmen akışı Demokrat Parti'nin iktidara geçtiği (14 Mayıs 1950) tarihten hemen sonra başlar ve kesintisiz olarak Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulduğu 16 Ağustos 1960 yılına değin sürer. Ada'ya atanan seçkin edebiyat öğretmenleri arasında Naim Buluç, Mehmet Durulgan, İbrahim Zeki Burdurlu (ö. 1984), Halid Akarca, Mehmet Öner, Mehmet İrmak, Orhan Ural, Hüseyin Gürtunca ve Arif Nihad Asya (ö. 1975) gibi, meslekî bilgilerinin yanı sıra, şair olanlar da vardı ve Kıbrıslı öğrencilerin yetişmelerinde bunların payları büyük olmuştur. Ayrıca toplu halde Kıbrıslı öğrencilerin yükseköğretim kurumlarından geçirilmeleri, yatkın kişilerin Türk edebiyatını öğrenmelerinde, sanat çevrelerini tanımalarında başlıca etken olmuştur. Dahası, iletişim aracı radyo devreye girmiş, sanatçılara sayfalarını cömertlikle açacak olan İstiklal gazetesi (28 Ekim 1949) de yayın yaşamına atılmış bulunuyordu. Edebiyat ve sanat bağlamında Kıbrıs'ta ilk kez oluşmuş böylesi uygun bir ortamda da atılımlar beklemek çok doğaldı. Bizde çağdaş şiirin oluşmaya başladığı bu on yıldaki etkinlikleri, düzyazı çalışmalarlarıyla birlikte, sıralamaya çalışalım:

İstanbul Vefa Lisesi'ndeki öğreniminden sonra 1950 yılında Kıbrıs'a dönen Özker Yaşın'ın, en azından, zamanın şairleri, Nâzım Hikmet ve Garip akımı hakkında bir bilgisi vardı. Çok geçmeden Kıbrıs'ın şiir alanında küçücük bir kitapla (Ol Âlem 1952) boy gösterir. Kıbrıs o günlerde hâlâ bir İngiliz sömürgesiydi. Türk halkı için önemli olan, bu topraklarda iyice tutunmak ve şerefli bir yaşam sürmektir. Bunun için de, herşeyden önce, geçmişimize sahip çıkmak, Türkiye ile bağları güçlendirmek ve Atatürk sevgisini içimizde taşıyıp onun izinde yürümek durumundaydık. Sağlam dizelerle kurulmuş şiirler ise bunları dile getirmenin en güçlü araçları olurdu. Fetih günlerinde Lefkoşa surlarına bayrağı ilk diken savaşçı adına, Bayraktar Destanı (1953), Atatürk sevgisini dile getiren,

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Kıbrıs'tan Atatürk'e (1953), özgürlük savaşçımız için, Namık Kemal Kıbrıs'ta (1957), Kıbrıs'ta Bayrak (1958), Kıbrıs Mektubu (1958), Bayraktar Türküsü (1959) hep bu hedeflere dönük, o günlere değin görülmedik yoğunlukta girişimlerdi. Ol Âlem (1952) çizgisindeki şiirler ise Limanda Bir Gemi (1956) ile sürdürülür. Arada bir de romanı var: Bütün Kapılar Kapandı (1955). Seksen iki yıllık bir aradan sonra Türk askerinin yeniden Ada'ya gelişini selamlayan dizeler, gerçekleşen bir rüyanın sevinciydi. Tedhiş örgütü EOKA'nın 1 Nisan 1955'te silahlı eylemlere girişmesinde, sömürgecilere karşı 27-28 Ocak 1958 direnişinde, 1963'ün Kanlı Noel'inde, 6 Ağustos 1964 Dillirga bölgesindeki soykırım girişiminde, 15 Kasım 1967 Geçitkale-Boğaziçi saldırılarında ve nihayet 20 Temmuz 1974 Barış Harekâtı'yla gerçekleştirilen yaşamsal dönüm noktasında Kıbrıs Türklerinin görüp geçirdikleri Özker Yaşın'ın dizelerinde damar damar atmaktadır. Özcesi; Kıbrıs'ta yurt, bayrak, Atatürk sevgisi, şehitlerimize saygı. dendi mi, ilk akla gelen, Özker Yaşın'ın dizeleriyle, destan ve oyunları olur. Şiir çalışmalarını 1987'den bu yana yerleştiği İstanbul'da da sürdürmektedir. Ancak biz, Özker Yaşın'ın şiirimizdeki yerini İstanbul'a göç edene dek, hep bu 'bütünlük' içinde görüyoruz.

Şiir yaşamını yurt dışında sürdürenlerden biri de Osman Türkay'dır. 1950'lilerin ilk bir iki yılında Türkiye'de çalıştıktan sonra Londra'ya yerleşmiş ve kısa bir süre Kıbrıs'ta kaldıktan sonra yeniden Londra'ya dönerek ölümünden (22.1.2001) birkaç ay öncesine kadar hep orada yaşamıştır. İlk şiir kitabı Yedi Telli'yi yıllar sonra, ancak 1959'da yayımlar. Şiirle uğraşı bir yaşam biçimi haline getiren Türkay, Türkçe ve İngilizce 16 şiir kitabı yayımlamış, ultra-modernist dizeleriyle, bazı çevrelerde, kendisini 'Uzay Çağı Mistiği' olarak kabul ettirmiş, şiirleri birçok dile çevrilmiş, 25 ödülün sahibi olmuştur.

Osman Türkay, İngiliz şiirinin etkisinde başka ufuklara yelken açsa da, temalarını Kıbrıs'tan seçtiği şiirleriyle ülkemizin gelişim çizgisindeki özgün yerini hep koruyacaktır.

Hececi şairlerden Engin Gönül, ilk ve tek şiir kitabı 'Sana Doğru'yu 1952 yılında yayımlar. Kitap, üstad bildikleri 7 Gün dergisinin edebiyat sayfası yöneticisi Nihad Sami Banarlı'ya sunudur. Urkiye Mine (Balman) de aynı yıl yayımladığı kitabının adını 'Yurduma Giden Yollar' koymuştur. İlk şiir, yani kitaba adı verilen Yurduma Giden Yollar, Türkiye sevgisini/özlemini içtenlikle dile getirmesinin yanı sıra bizde serbest şiirin ilk güzel örnekleri arasında yerini alır.

Dört kadın şairlerimizin etkinlikleri türlü aralıklarla bu on yılın içinde son bulur. Necla Salih Subhi (ö. 2000) hiç kitap yayımlamamış, Pembe (Yusuf) Marmara'nın (ö. 1984) şiirleri ise ölümünden sonra kardeşi Selma Yusuf Saygın tarafından bir kitapta toplanmıştır: Pembe Marmara, Şiirler, 1986. 1 Ocak 1885 doğumlu Ahmed Es'ad Bey de şiirlerinden bir demeti -aralarında yeni şiir örnekleri de olduğu halde- Ahmet M. Gürkan'ın önsözü ve Hikmet Afif Mapolar'ın takdim yazısıyla 1956'da yayımlar. Nevzat M. Yalçın ise 40'lı yılların ortalarına doğru yükseköğretim için gittiği Ankara'da Hisar dergisi çevresinde edebî etkinliklerini sürdürmüş ve 1970 yılından bu yana yerleştiği Almanya'da, günümüze değin, şiirden kopmamıştır. Şiir kitaplarını yıllardan sonra yayımlayacaktır.

Üretken sanatçı Hikmet Afifi Mapolar (Muzaffer Gökmen), gazeteciliğin yanı sıra hikâyelerini, romanlarını ve Hulki Seza takma adlı serbest şiir ürünlerini vermeyi sürdürmektedir. İki romanı Köknel (1953) ile Üçümüz (1956), Çardak Yayınlarının birinci ve altıncı kitapları olarak yayımlanır. Ayrıca gazetelerde hikâye/roman tefrikalarını da devam ettirmektedir.

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Mapolar, edebiyatımızın yerli dokularla işlenmesinden yanadır. Bu 'boşluğu' gören Mapolar başka sanatçıları da uyarmayı boyun borcu bilir: "Şair var, şiir yok; hikâyecisi var, hikâye yok. Şiir yazıyorlar; fakat bizi, bizim insanlarımızı, bizim toplumumuzu, bizim hayatımızı, bizim havamızı, renklerimiz bulamıyoruz o şairlerin şiirlerinde. Aştan bahsedener, denizi dile getirenler, ağaçla konuşanlar, ıstıraplarını yaşayanlar var ama bizi yazanlar yok. Daha açık konuşalım; bu şiirlerde Kıbrıs yok, Yeşil Yurt yok. Sanatçı özgür olmalı, dilediğini yazmalı; fakat bizi, bizim insanlarımızı da dile getirerek bir 'yerli' sanat yaratma yolunu tutmalı."²⁵

Bu on yılda dört derginin yayımlandığını görürüz: Gençlik, Çardak, Kıbrıs Postası, Sesimiz. Yanı sıra, Türk Edebiyatçılar Derneği kurulur. Mapolar'ın sahibi olduğu Çardak dergisinde Samet Mart (Sacit Tekin), Hüseyin Şenol, Mustafa Tangül, Şinasi Tekman ve Numan Ali Levent gibi imzalar dikkat çekmekteydi. Bunlardan Şinasi Tekman, sonradan, ağaç-yontu sanatçısı olarak tanınacak; Samet Mart ile Numan Ali Levent ise hikâye alanındaki çalışmalarını sürdürerek ilginç örnekler vereceklerdi. Samet Mart hikâye kitabı Hokkabaz (1954), Çardak Yayınlarının beşincisi olarak yayımlanır. İçindeki 18 hikâye gerek kurgu, gerekse içerik olarak o günlere değin az rastlanan bir düzeydeydi. Daha sonraları müzik öğretmeni olarak görev yapan Sacit Tekin (Samet Mart) 1963 Noeli'yle gelen bunalımlı günlerde emekliye ayrılıp müzikten olduğu gibi edebiyattan da kopacaktı.

Şinasi Tekman, Nasreddin Hoca Şiirleri (1954) ile Atatürk Çocuklarına Şiirler'i yayımlar (1955). Ayrıca O'nun iki perdelik bir komedisi var: Haydan Gelen Huya Gider (1956). Yine, çocuklar için ağaç ve orman şiirleri yayımlar: Yeşilada (1956).

Numan (Ali) Levent'in 15 hikâyeyi içeren ilk kitabı Her İkisi (1955), Kıbrıs Postası Yayınlarından çıkar.

Bir başka hikâyecimiz/romancımız ise Argun F. Korkut'tur. Kore Savaşı'na askerî tercüman olarak katılan sanatçı, bu savaşla ilgili anılarını kitaplaştırmıştır: Kore Yollarında, 1951. Sönen Yıldız ise tefrika edildiği gazetenin sayfaları arasında kalmıştır (Bozkurt gazetesi: 15.3.1952-28.6.1952). Kızlar Kocasız Kaldı (1953) kitabında ise 7 kısa öykü bulunmaktadır. Argun Korkut'un yazdığı, fakat yayımlama fırsatı bulamadığı türlü konularda 12 eseri daha vardır.

2 Şubat 1952'de Lefkoşa'da bir Şiir Gecesi düzenlenir ve orada okunan şiirler aynı yıl 'İlk Demet' adı verilen bir kitapçıkta toplanır (Bkz. İlk Demet-Şiir Gecesi Hatırası-Lefkoşa 1952, 60 s.). Geceye katılan 13 şair arasında İbrahim Zeki Burdurlu'nun iki de öğrencisi vardı: Mustafa İzzet Adiloğlu, Taner Fikret Baybars. Kendilerini o gece kanıtlamalarının ardından Adiloğlu Bacadan Tüten Duman (1952) ile İnsanlardan Ayrı (1953) kitapçıklarını yayımlar. Henüz bir lise öğrencisi olan Baybars'ın kitabına verdiği ad ise Mendilin Ucundakiler (1954) olur. Her ikisi de İngiltere'ye yerleşmiş bulunuyorlar. Baybars, ise sonradan Fransa'ya geçecekti. Adiloğlu, günümüze değin, şiirden kopmadığı halde, Baybars İngiliz edebiyatı içinde kendine bir yer ayırabilme uğraşı verecekti. 10 Eylül 1953'te yer alan Baf depremi dolayısıyla oluşturulmuş bir şiir kitapçığını da burada belirtmek isteriz: Salahi Ramadan (Sonyel), Canavar Toprak, 1953.

On yılın ilk yarısı itibariyle şiirimizin filiz sürmesi ortamında gazete/dergilerde imzaları görülenler arasında Oğuz Kusetoğlu, Ali Sedat Hilmi (Törel) ve Bener Hakkı Hakeri de

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

vardır.

Bu on yılın koşullarında Oğuz Kusetoğlu'nun şair-öğretmen kimliğiyle öğrencilere ve halka milli bilinci ve yurt sevgisini aşılacak için gösterdiği çabalar unutulacak gibi değildir. Daha sonraları serbest şiire yönelerek aşk temasına öncelik verdiği görülen Kusetoğlu, çeyrek yüzyıldan bu yana edebiyattan kopmuş sayılır.

Ali Sedat Hilmi (Törel) ise, Larnaka'daki American Academy diye bilinen misyoner okulu çevresinde yetiştiğinden ilk şiir kitapçığını İngilizce olarak Larnaka'da yayımlar: Verse At Random (1953). Yükseköğrenimini tamamladıktan sonra Türkiye'ye yerleşerek Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğretim üyesi yaparken şiir çalışmalarını da sürdürmekten geri kalmamıştır. Başka çalışmalarının yanı sıra türlü tarihlerde yayımlanmış 6 da şiir kitabı vardır.

Bener Hakkı Hakeri'nin şiir dünyasındaki ilk kitapçığı bir destan denemesidir. Lefkoşa'nın Fethi (1956). Yine aynı yıl Nasreddin Hoca fıkralarını menzum halde sunacaktı. Daha sonraki yıllarda edebiyatın hemen her dalında eserler verecek ve 'kültür adamı' kimliği ağır basacaktı.

On yılın 2. yarısında edebiyatımıza yeni adlar eklenir: Kutlu Adalı, Fuat Veziroğlu, Hizber M. Hikmet (Hikmetağalar), Neriman Cahit, Mehmet Kansu, Fikret Demirağ bunlar arasındadır.

Antalya Lisesi'ni bitirdikten sonra 1954 yılında yurda dönen Kutlu Adalı, lise yıllarında başladığı edebiyat etkinliklerine Kıbrıs'ta da devam etmiş, az sayıda dahi olsa, özgün şiirlerini ölüm tarihine (6.7.1996) değin sürdürmüş; halkbilim malzemesi derlemeleri yapmış, millî oyunlar, politik taşlamalar yazmıştır.

Şiire iyi başlayan ve ilerisi için umut veren Fuat Veziroğlu, hukuk öğreniminin ardından aktif politikaya girdi, siyasî polemiklere karıştı ve şiirden koptu. İlk ve son şiir kitabı Çukur Yanaklı'yı 1961 yılında yayımlamıştır.

Hizber M. Hikmet'in ilk kitapçığı edebî düzyazılarından oluşturulmuş Aşksız Yaşanmaz'dır (1958). Onu şiir kitapçığı Eylül Misafi (1958) izler. İkinci edebî düzyazı kitabı ise bundan 4 yıl sonra 1962'de yayımlanır: Teselli. Ancak bütün ailesini büyük ölçüde etkileyen talihsiz bir olaydan sonra Hizber M. Hikmet (Hikmetağalar) uzun süre suskunluğunu koruyacak, edebî etkinliklerini günümüze taşıyamayacaktı. Fakat ölümünden (4 Mart 1993) bir süre önce bazı arkadaşlarının yüreklendirmesiyle Kıbrıs gazetesinde "Semtler ve Anılar" genel başlığı altında bir yazı dizisine başlayacaktı. Bunlar daha sonra bir kitapta toplanmıştır: Eski Lefkoşa'da Semtler ve Anılar, Maarif Yayınları İstanbul 1996.

Geriye kalanlardan üçü ise edebî etkinliklerini günümüze değin sürdürmüşlerdir. Aşkı, ihaneti, kavga ve kadın olmanın erdemini şiirlerine yansıtan Neriman Cahit, Akdeniz kültürü olgusunu hep gündemde tutmuştur. Şiir çizgisi duygu ve imge dünyasından giderek toplumsallığa yönelir. Ama, özde, onun felsefesi 'insan'dır, insana dair herşeydir; kendisine en çok dokunan da kadınların ezilmişliği. Şiirlerinin bir bölümünü Ayseferi (1995) adlı kitapta toplamıştır.

Şiire kendi yaşitlarının yolundan başlayan Mehmet Kansu on yılın sonlarına doğru

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

yükseköğrenim için gittiği Ankara'da soyut şiir akımıyla karşılaşır ve şiir çizgisinde bir dönüşüm başlar.

Bu on yılda şiirin güzel örneklerini veren ve gelecek için bir umut olan Ahmet M. Gürkan'ın henüz 38 yaşında iken hayatını yitirmesi (1962) yüzünden gazete sayfaları arasında kalan şiirleri/düzyazıları uzanacak eli bekliyor.

1 Nisan 1955 gününün geceyarısında saatler tam 24.00'ü gösterirken Ada'nın her yanında patlatılan bombalarla EOKA tedhiş örgütünün silahlı eylemlere başladığını ilan etmesi, 27-28 Ocak 1958 de Lefkoşa'daki sömürge askerlerinin baskılarına şehitler vererek gösterilen direniş gibi olaylar bazı Kıbrıs Türk şairlerini, en azından belli bir süre için, özgürlük arayışları yerine direniş şiirlerine öncelik verme durumunda bırakmaya yetecekti. Bu olguların etkileri, daha çok bir sonraki on yılda verilen eserlere yansımıştır. Ama, böylesi bir kargaşa ortamında bile yine şiir kitapları yayımlanabiliyordu. Sonradan iyi bir tiyatro sanatçısı olacak, ancak -ne yazık ki- bu dünyadan genç yaşında göçecek olan Üner Ulutuğ'un (ö. 1978) Utanan Çiçek (1958) kitapçığı buna örnektir. Bu on yıl kapanmadan direniş çizgisindeki dizeleriyle hatırlanan Oktay Öksüzoğlu'nun Gel Mehmet (1958) ve Kıbrıs'tan (1959) adlı kitapçıkları yayımlanır.

2. 1960'lı Yıllar

1940'lı yıllardan beri şiirin içinde olan Nevzat Yalçın ilk şiir kitabını bu on yılda yayımlar: 'A' Sokağı (1969). Mapolar'ın ise Beyaz Gül (1962) adlı romanını görürüz. Hüseyin Murat'ın Kıbrıs'tan Nükteler (Teksir halinde, 1961) ve Kıbrıs'tan Şaka-Fıkra-Nükteler (1962) derlemeleri artarda okuyucuya sunulur. Numan Ali Levent'in (Ferid Gören) ikinci öykü kitabı 'Bir Gelin Aranıyor' 1960'da yayımlanır. Artık, Kanlı Noel sonrasının ortamı gelip çatmıştır. Sanatçımızın iki perdelik Hücredekiler (1965) oyununda direniş konu edinilir; ardından direniş öykülerinden oluşturulmuş Kanlı Noel (1965) yayımlanır.

Bu on yılın başlarında Aşkların Aşkı (1962), Aşkolsun Aşka (1962), İp (1962,1963) gibi sevda kitapçıkları çıkaran Bener Hakkı Hakeri; içine düştüğü ortamda, Üç Kere Limasol, Limasol Türk Savunması (1964), Limasol'da İkinci Plevne Savunması (1965) gibi eserleriyle direniş şiirleri/destanları yayımlayacaktı.

Kanlı Noel'in hemen ardından, tıpkı I. Dünya Savaşı'nda (1914-18) Çanakkale'ye koşan yükseköğrenim gençliği gibi Kıbrıslı üniversite öğrencileri de yurdun en duyarlı bir bölgesini savunmak üzere Dillirga'ya (Erenköy) çıkarlar ve arkada şehitler bırakarak iki yıl sonra bir vapur gönderilip Türkiye'ye geri alınırlar. (Mart 1964-Şubat 1966) Bunlar arasında; şiir yeteneğini sezip özel ilgi göstererek bu gencecik çocuğun şiir ufkunu açan, ona sağlam dize yapısı kazanmanın gizlerini öğreten Ârif Nihad Asya'nın lisedeki öğrencilerinden Süleyman Uluçamgil de vardı. Ama o ise, yüreğinde Anadolu sevgisi ve o toprakların çocuğu 'İzmirli Kızın' sevdasını; gözlerinde Kıbrıs özlemini taşıyarak şehitler arasına karışanlardan olacaktı. (21.7.1964) Şehit düştüğü mevzide, bir mukavvaya yazılı halde şu dizeleri bulunmuştu: İstanbul'da izbe bir evin/Tavan arasında/Yarım kalmış şiirlerim/Bir soğuk heyecan içinde/Beni bekler...

Arkada; bir deste mektup ve yarıda kalmış bir roman (Dillerin Ucundan), yarım kalmış bir oyun (Saray Gibi), Yakılmış Yurt Türküleri (1961-64) Türk Ordusunun İzmir'e Girişi, Sevda Ezgileri (1961-63), Gurbet, Doğa ve Çağ Ezgileri (1961-63), Bir Şehitten Seslenişler (ortak çalışma-1964), Dillirga Akşamları (1965) ve Âsi (Ortak çalışma-1966)

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

gibi eserler bırakarak göçtü bu dünyadan. Hocası ve üstadı Ârif Nihad Asya'nın onu konu edinen bir de rubâîsi vardır. (Bkz. Kıbrıs Rubâîleri, 2. baskı, Defne Yayınları, 95.s). Süleyman, 27-28 Ocak 1958'de sömürgecilere karşı duran insanlarımızın arasına katıldığında henüz 14 yaşında bir çocuktü.

Şiire ilkin kısa kısa dizelere sözcük oyunları, espri, ironi, uçarılık, çapkınlık, pervasızlık karıştırarak başlayan Orbay (Mehmet) Deliceirmek'in giderek direniş şiirlerine de yer verdiği gözlemlenir. Edebiyata bir romanla (El kapılarında-1960) ayak atan, Süleyman Uluçamgil'in can arkadaşı Orbay, birbirlerini kısa aralıklarla izleyen Peykin Telsizi'nden (1961) ve Bursa Gözlüm'den (1962) sonra Sömürge Çocuğunun Türkiyesi (1963), Bir Şehitten Seslenişler (ortak çalışma-1966) ve Saat Dokuzu Beş Geçe (1967) kitapçıklarını yayımlar.

Özker Yaşın ise Mehmetçik Kıbrıs'ta (1960), Babil Daha Uzakta (1963), Atatürk'e Saygı Duruşu (1963), Kanlı Kıbrıs (1964) ve Oğlum Savaşa Mektuplar (1965) kitapçıklarıyla şiir çalışmalarını sürdürür.

1962 yılında Kıbrıs Türk Sanatçılar Ocağı'nı kurup ilk başkanı olan Oktay Öksüzöğlü, şiir etkinliklerini Erdoğan Saracoğlü'yla ortaklaşa Kıtık Tarlaları (1965) ve Oydaşlar (1966) adlı kitapçıklarla sürdürmeye devam eder. Limasol'da ise Kenan Salih İnatçı, Millî bilinci ayakta tutmak için şiir kitapçıklarından Mücahit (1965) ve İlham'ı (1965) yayımlar.

Dillirga'yı (Erenköy) konu edinen yazarlarımızın/şairlerimizin yanı sıra orada bulunan öğrenci-savaşçılar da kendi yaşamlarını, iç dünyalarını, özlemlerini dizelere/yazılara dökmüşlerdir. Bunlardan örnek olarak Hüseyin Laptalı'nın Erenköy Sürgünleri (1966) ve Raşit R. Şoforoğlü'nun Harb Akşamları (1967) verilebilir. Yine, Erenköy mücahitlerinden Erol Tefvik'in Erenköy'de Akşam'ı; Ali Ertuğrul'un Senin İçin Kıbrısım'ı; Hünalp Ali'nin Erenköy Marşı, Alkan Şefik'in aynı adı taşıyan şiiri, İsmet Dağlar'ın Önce İstiklal'i, Sıdkı Bilmen'in Erenköy Santralı, Hüseyin Gazi'nin Erenköy Geceleri, Âdil Alkan'ın Ümitler Dünyası. bir umudun, bir özlemin ve düş kırıklıklarının yansımalarıdır. Kıbrıs şehitlerinin âdeta simgesi sayılan Pilot Yüzbaşı Cengiz Topel hakkında da gerek Kıbrıs ve gerekse Türkiye'de pek çok şiir yazılmıştır. Bu şairler arasında Fazıl Hüsnü Dağlarca ve Ârif Nihad Asya gibi ünlüler de vardı (Bkz. Şiirlerle Kutsal Savaş ve Direnişimiz, Hasan Şefik Altay, Lefkoşa 1971, 38. s.)

Lefkoşalı Konur Alp (Onur Mustafa), Beşparmaklardaki mücahitlik günlerinin esintisiyle oluşturduğu anı-öykü kitabı Kıbrıs Anemonları'nda (1966), Kanlı Noel sonrası mücahitleriyle savaş ortamındaki halkın yaşamlarından ilginç kesitler verir. Aşkima İthaf (1969) adlı bir de romanı vardır. İkinci bir anı-öykü kitabı da gazeteci Eşref (Nidai) Çetinel'in kaleminden çıkma: Küçük Dünya (1967). Çetinel, bir avuç Kıbrıs Türk halkının yaşamına psikolojik yaklaşımlarla irdelemeler getirir; bu bir avuç halkın yazgısında dış güçlerin etken olmasından duyduğu rahatsızlığı vurgular. Ama, yine de hayatın sürdürülmesi için bir umuda olan gereksemenin bilincindedir ve de onu hep canlı tutar.

1967 yılının Kasım ayına gelindiğinde küçük küçük barınma merkezlerinde birbirlerinden, Türkiye'den ve dünyadan kopuk bir yaşamın olumsuz koşulları sürdürülüyordu. Ama, Erenköy'de hızlarını alamayan saldırganlar bu kez 15 Kasım'da Larnaka ilçesine bağlı Geçitkale ve Boğaziçi köylerine yüklenecekler; ancak, Türkiye'nin, son çare olarak, savaşı dahi göze alacak bir tavır takındığının kesin kez anlaşılması üzerine geri çekilecek, göstermelik dahi olsa bir tür 'yumuşama' politikası sürecine

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

gireceklerdi. Bu saldırı dolayısıyla yaralı ve yaşlı bir mücahidin üzerine benzin dökülüp yakılması olayı, Ümit Yaşar Oğuzcan'a 'Geçitkaleli Mehmet Emin Destanı'nı yazdırtmıştır. (Bkz. a.g.e., 49-51.ss.)

1960'lı yıllarda Lefkoşa'da 15'i aşkın dergi yayımlanır; ama bunların tümü de -kötü koşullar yüzünden- kısa ömürlü olur. Aralarında 1-2 sayıdan sonra kapananlar bile vardı. En uzun ömürlü olanlar, Şölen (1 Aralık 1961, 6 sayı); Topal (Ekim 1965, 5-6 sayı); Yakın (Kasım 1965, 7-8 sayı); Kültür (Aralık 1966, 6-7 sayı) ve Hafta'dır (1 Kasım 1967'de başlar bir süre yayımlanır.)

Limasol'da ise 15 Mart 1965'te çıkarılan Kaynak dergisi 30 sayı kadar sürmüştür. Yanı sıra, kısa ömürlü Süzgeç ve Salkım dergileri de vardı.

Baf'ta teksir halinde yayımlanan Bucak dergisi ise 3 yıl sürer (Bkz. Tarihin Tozlu Sayfalarındaki Kültür-Sanat Dergilerimiz, Sevgül Uludağ, Yenidüzen gazetesi, Lefkoşa, 24.08.1982-08.02.1983).

1950'li yılların ikinci yarısından itibaren insan sevgisi yüklü dizelerle nostaljiyi, sevdayı dile getiren, yalın söylemli şiirleriyle dikkati çeken Kâmil Özay da bu on yılda eserlerini yayımlamaya başlar: Bir Çift Göz Açılıyor Gecede, 1965, düzyazılar; Aşk Damlacıkları, 1965, şiirler; Bir Kişi, 1966, öyküler.

Aşkın seyir defterini tutan, gerçek bir Lefkoşa sevdalısı Mehmet Levent'e ait şiir kitaplarının arka arkaya sıralandığını görürüz: Sessizlik, 1963; Erenköy Mektubu, 1965; Bir Uçtan Bir Uca, 1965, şiirler; Bir Kişi, 1966, Öyküler.

Bu on yılda yayımlanan şiir kitapları arasında, "soyut-somut kavramlarının kesiştiği yerde şiirsel düşüncelere renk katmak da güzeldir" diyen Osman Güvenir'in Bitmeyen Dua'sı (1966) da var.

On yılın sonlarına doğru genç bir kalemden bir romanın yayımlandığını görürüz: Aşkına İthaf (1969). Zeki Ali bu ilk eserinin yayımlandığı günlerde henüz bir lise öğrencisi idi. Ondan sonra yirmi yıl kadar Kanada'nın Toronto kentinde kaldığı sürece edebiyattan kopmayacak ve gerek vatandan uzak olduğu yıllarda, gerekse kesin dönüş (1992) yaptıktan sonra kitap üretmeye devam edecekti.

Bu on yılın başlarında (16.4.1960) yani birinci etkinlikten (I. Demet) 8 yıl sonra şairler bir kez daha Lefkoşa'da bir şiir gecesinde buluşacaklar ve okunan şiirleri bir güldestede toplayacaklardı. Katılan 14 şair arasından 4'ü Kıbrıs'ta görev yapmakta olan Ârif Nihad Asya, Halid Akarca, Mehmed Öner ve Lütfi Gülşen gibi Türkiyeli öğretmenlerdi (Bkz. İkinci Demet, Şiir Gecesi Hatırası, Halk Eğitimi Bürosu Yayını, Lefkoşa 1960.)

- Osman Türkay şiir çevirileriyle de tanınmıştır. İngiliz şairi T. S. Eliot'tan seçtikleri İstanbul'da Yeditepe Yayınları arasında çıkmıştır: T. S. Eliot (Seçilmiş Şiirler-1965). Onu, yine Yeditepe Yayınlarından Uyurgezer (1969) şiir kitabı izlemiştir.
- Şiire kendi yaşlılarının yolunda başlayan Mehmet Kansu (1938) geçen on yılın sonlarına doğru yükseköğrenim için gittiği Ankara'da soyut şiir akımıyla karşılaşır ve şiir çizgisinde bir dönüşüm başlar. İlk şiir kitapçığı İkinci Yaşamı (1960), Fikret Demirağ'la ortaklaşadır. Onu Piramit Acısı (1962) izler. Ancak, 1963 Noeli'yle Kıbrıs'ın içine düştüğü ortamda bu çizgiyi sürdürmeyecek, ama sırf tuttuğu yolda

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

bir 'devamlılığı' sağlayabilmek için 1963 öncesi yazdıklarından 11 şiiri Direniş'ten Önce (1968) adlı kitapçıkta toplayacaktı. Şimdi artık onun için 'Kutsal Direniş' savaşımız ön plandadır ve de arada, bu hislerle Bir Mücahit (1965) monoloğunu yazar.

- Mehmet Kansu ve İlhan Tezel'le 1960 yılında ortaklaşa yayımladıkları İkinci Yaşamı ve Tutku'da soyut şiire özenen Fikret Demirağ da daha sonraları şiirlerine toplumsal ve yerel öğeleri de katarak şiirin uzun yolcuğuna başlayacaktı. Esperanza (1962), Açar Yörüngeler Çiçeği (1963), Aşkımızın Şarkıları (1965), Kısa Şiirler Durağı (1968) bu on yılda yayımladığı kitaplardır.
- Dizeleriyle kendisini bu on yılda genç kuşak arasında kabul ettiren Kaya Çanca ilk kitabı Y. Sokağı'nı 1968'de yayımlar. Genç yaşında ölümü umut kırıklığına neden olmuştur.
- Kutlu Adalı kitap yayımlamaya bu on yılda başlar: Köy Raporları (1961, 1962, 1963); Dağarcık (1963-folklorik gezi yazıları); Söyleşi (1968-savaş içindeki yaşamdan kesitler); Çirkin Politikacı Pof (1969-toplumsal eleştiri); Hayvanistan (1969-mizah); Köprü (1969-oyun).
- Kıbrıs Türk toplumunun ilk halkbilimi araştırmacısı Mahmut İslamoğlu'nun ilk kitabı Kıbrıs Türk Folkloru 1969 yılında yayımlanır. İslamoğlu, yanı sıra, taşlama tarzındaki şiirleriyle de tanınmaktadır.

3. 1970'li Yıllar

- Erenköy mücahitlerinden İleriş Yemenicioğlu'nun Erenköy Destanı, Ergenekon yayınlarnın 5. kitabı olarak 1973'te yayımlanır.
- Nevzat Yalçın ikinci şiir kitabı Güneş ve Adam'ı 1977 yılında yayımlar.
- 1957'den bu yana şiirleri gazete ve dergilerde görülmeye başlayan İlkay Adalı'nın ilk şiir kitabı Sekize Üç Kala 1970'de yayımlanır. Onu Çivisi Kopmuş Dünya (1971) ve Prangalı Umut (1973) izler.
- Ressam olarak tanınan Yılmaz Hakkı Hakeri'nin şiir ve öykü çalışmaları da olmuş ve bunları gerek Kıbrıs ve gerekse Türkiye basınında yayımlamıştır. Şiir kitapçıkları: Solucan (1972), Kırık Bir Dal Gibi (1974) ve Sağır Duvarlar'dır (1978).
- Numan Ali Levent (Ferid Gören), 60'lı yıllardaki Hücrelerdeki adlı oyunu ile Kanlı Noel öykülerinin çizgisindeki Sen de Direneceksin romanını 1977'de yayımlar.
- İlk gençlik yıllarından bu yana şiirleri yerli basında görülmeye başlayan Saygun Akanyeti (Mehmet Şemsi), ilk romanı Yarınsızlık'ı 1977'de, adına 'dizelerle denemeler' dediği şiir kitabı 'İki Ansızın Arasında Yaşamak' eserini de ondan bir yıl sonra 1978'de yayımlar.
- 1970'li yılların başından itibaren şiirleri/sanat yazıları yerli basın ve Türkiye'de Varlık gibi dergilerde görülen İlter Veziroğlu halkbilimi araştırmacısı niteliğiyle de tanınmaktadır. Türkiye'de düzenlenen etkinliklerde (1970-80'li yıllar) daha çok Kıbrıs konulu bildiriler sundu.

Şimdiye kadar yayımladığı tek eseri, Atatürk sevgisini kendi şiirleriyle dile getiren Yine Sana Vurgun Olacaktık (1978) kitabıdır.

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

20 Temmuz 1974'te gerçekleştirilen Barış Harekâtı Kıbrıs'ın siyasal, ekonomik ve sosyal hayatında büyük değişimleri de birlikte getirir. On bir yıl küçük küçük ve aralarında iletişim olmayan yerleşim merkezlerinde barınmaya çalışan Türk halkı Kıbrıs'ın kuzey kesiminde, saldırılardan uzak, toplu halde yaşama imkânına kavuşur. Böylesi bir olgunun edebiyatımıza da yansması çok doğaldı. Türkiye ile sıkı temaslar ve dışa açılım süreci başlar. Yaşanılanları, birikimleri evrensel insan değerleriyle birleştirme ortamı yaratırlar. Direnci arttırıcı, moral verici konular gerilerde kalmıştır artık.

- Barış Harekâtı'nın hemen sonrasında Ahmet Gazioğlu'nun Kıbrıs'ta Aşk ve Barış (1975) romanının yayımlandığını görürüz. Onu bir yıl sonra Çetin Kasapoğlu'nun Sevgiyi İkiye Böldüler romanı izler.
- Mehmet Levent, 'Barış Harekâtı' adlı şiirlerini yayımlar (1975).
- Zeki Ali'nin Bayan Mavi (1970) adlı şiir kitapçığı vardır.
- Özker Yaşın'ın kızı Neşe Yaşın, şiire küçük yaşlarda başladı. İlk zamanlarda çocuk duyarlılığıyla yazılmış şiirlerin yerini giderek karşıtçı, başkaldırıcı ürünler aldı. Sümbül ile Nergis ve Savaşların Gözyaşları adlı iki şiir kitapçığı 1979'da yayımlanır.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin 50. yıldönümü dolayısıyla Gençlik, Spor ve Kültür İşleri Dairesi bir 'Ulusal Sahne Oyunları Yarışması' açar ve ilk beş dereceye girenlerin eserlerini yayımlar. Bu oyunların adlarıyla yazarları şunlardır: 1. Melek Değilmiş Komşularımız: Ahmet Tolgay; 2. Ana: Üner Ulutuğ; 3. Emellerin Uğraşı: Bekir Kara; 4. Fatma Çavuş: Özden Selenge; 5. Tutsaklar: Bekir Kara (Bkz. Kıbrıs Türk Ulusal Sahne Oyunları, Ergenekon Yayınları: 7, Lefkoşa 1974).
- 1975'ten bu yana şiirleri yerli gazete ve dergilerde görülen İlkay Adalı, bu on yılda ilk şiir kitapçıklarını yayımlar: Sekize Üç Kala (1970), Çivisi Kopmuş Dünya (1971) ve Prangalı Umut (1973).
- Üner Ulutuğ'un oyunlarından bazılarının bir kitapta toplandığını görürüz: Bu Destan Bizimdir, Kuzeyden Gelen Kartal, Herşey Vatan İçin [Bkz. Kıbrıs Türk Ulusal Radyo ve Sahne Oyunları (1973)].
- Osman Türkay'ın Yeditepe Yayınlarından üç şiir kitabı daha basılır: Beethoven'de Aydınlığa Uyanmak (1970); Evrenin Düşünde Gezgin (1971); Kıyamet Günü Gözlemcileri (1975). Bu on yılda bir de İngilizce kitabı vardır: Beethoven and Other Poems, London 1978.

Antoloji çalışmaları da şöyledir:

1. Compiled and Edited the Special Turkish Issue of Modern Poetry in Translation, 1972.
2. Compiler and Editor of the Anthology World Poetry's Turkish Poetry Section.

Osman Türkay bu on yılda Türkçeden İngilizceye çeviriler de yapıp İngiltere'de yayımlamıştır:

1. O World Stop Rolling, 1972.
  2. The Leaver of Love, 1975.
- Fikret Demirağ, şiirin uzun yolculuğuna üç kitap daha ekler: Ötme Keklik, Ölürüm

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

(1972), Dayan Yüreğim (1974), Umut ve Dehşet Çağından Şiirler (1978).

- Özker Yaşın'ın bu on yılda yayımladığı kitaplar şunlardır: Hödükname (1970, Terzioğlu adıyla taşlama şiirler), Mücahitler-Kıbrıs'ta Vuruşanlar-(1971, roman), Kıbrıs'ta Bayrak (1973), Girne'den Yol Bağladık (1976, roman) ve Kıbrıslı Kâzım (1978, roman).
- Kutlu Adalı bu on yılda da yayınlarını sürdürür: Sancılı Toplum (1970-düzyazılar); Şago (1970- oyun), Nasreddin Hoca ve Kıbrıs (1971-mizah).
- Şinasi Tekman, çocuklar için ağaç ve orman şiirleri Yeşilada'nın ikinci basımını yapar (1971).
- Yıldıran Taşçı'nın (1957) ilk şiir kitabı Haykırışlar 1974'te basılır.
- Halkbilimi araştırmacısı Mahmut İslamoğlu'nun iki kitabı Kıbrıs Çocuk Oyunları ile Kıbrıs Türküleri ve Oyun Havaları 1979 yılında yayımlanır.
- Kısa ömürlü dergilerden Kemeraltı 1973'te yayın yaşamına başlar. 30 Eylül 1978'de kurulan Çağdaş Sanatçılar Derneği'nin yayın organı Çağ-Der Sanat/Yazın 1 Nisan 1979'da çıkar ve ancak birkaç sayı sürer.

4. 1980'li Yıllar

- Mehmet Levent yayınlarını sürdürür: Talasemia Çiçekleri Açmasın (1983, 1987-şiir), Duy Acının Sesini (1986-şiir), Folklorik Skeçler (1987).
- Daha çok seramik sanatçısı olarak bilinen Cumhur Deliceirmek (1951), Nâzım Hikmet ve Ahmed Arif çizgisinde militan şiirlere özen gösterir. Şiirleri henüz bir kitapta toplanmış değildir.
- Erdoğan Saracoğlu'nun Kıbrıs Ağızı kitapçığı yayımlanır (1980).
- Orbay Deliceirmek, genç yaşında yaşamını yitiren arkadaşı Süleyman Uluçamgil'in eserlerini bir kitapta toplar: Süleyman Uluçamgil-Bütün Eserleri-(1989).
- 1940'lı yıllardan başlayarak şiirleri gazete/dergi sayfalarında görülen Cevdet (Hüseyin) Çağdaş (1926) daha çok ressamlığı ile tanınmaktadır. Şiir kitabı yoktur. Sanat Yazıları adlı eserini 1982 yılında yayımlamıştır.
- Genelde militan ve toplumsal içerikli şiirler yazma eğiliminde olan Barış Burcu'nun da (1957), Kemik Torbaları (1981) ve Afrodit (1984) adlı iki şiir kitapçığı vardır.
- Liseyi Kıbrıs'ta bitiren İbrahim Çangar (1960), uzun yıllar Almanya'dan başka İrlanda, Libya, Kanada ve Avusturalya'da bulundu ve yad ellerde şiirin yanı sıra edebiyatın başka dallarında da uğraş verdi. 1992 yılında Kıbrıs'a kesin dönüş yaptı ve 1993'te Alternatif Kitap Üretim -Yayıncılık- kısa adıyla AKÜ'yü kurdu ve Alternatif Yazın adlı aylık kültür-yazın-düşün dergisini çıkarmaya başladı. Bu on yıldaki şiir kitapları: Umuda Yatmaktan Namluya Mermi Süremez Olduk, 1983; Caz, Sevda ve Özgürlük Şiirleri, 1986, İngilizce; Paris'e Sevdalı, 1986, İngilizce.
- Nevzat Yalçın, ilk anı kitabı En Eski En Uzak'ı 1988'de yayımlar.
- Geçen on yılda hiç kitabı yayımlanmayan Kamil Özay bu on yılda şiir kitaplarını sıralar: Rüya Kızı (1982), Beş Sesli Saz (1983-dört şairle birlikte), Çiğ Damlaları (1984-ortak çalışma) ve Sevda İle Bulut (1985-iki şairle birlikte.) Çiğ Damlaları'nda imzası olanlardan biri de Yıldıran Taşçı'dır.

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

- 1950'li yıllardan bu yana üretimini kesintisiz yürüten Bener Hakkı Hakeri'nin 1982'de yayımlanmış 'Kıbrıs'ta Halk Ağzından Derlenmiş Sözcükler Sözlüğü' var.
- Ümit İnatçı (1960), İtalya'da Perugia'nın Pietro Vanucci Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitirdi. Şairden çok, ressamlığı ile tanınmaktadır. Bir deneme, 6 şiir kitabı var. Bu on yılda yayımlanmış tek kitabı O Sinirin Dügümü'dür (1983).
- M. İ. Yalçın (1942), lise öğreniminden sonra Avustralya'nın Sydney kentine göç etti; orada kamu görevlisi iken 1977 yılında geçirdiği bir trafik kazası yüzünden özürlü bir yaşama mahkûm oldu.

Adım ve Uyanış gazeteleri ile oradaki toplumunun ilk sol kuruluşu olan Avustralya-Türkiyeli Emekçiler Birliği'nin yaşama geçmesinde katkıları vardır.

M. İ. Yalçın katkısız bir Nâzım Hikmet hayranı idi. Şiirlerinde onun etkisi çok belirgindir. Edebiyat yaşamını sürdürebilseydi şiir dalında özgün bir yeri olacağı kuşkusuzdu. Yayımlanmış tek bir kitabı vardır: Enkidu'nun İsyanı-Limasol Üstüne Şiirler, Lefkoşa 1983.

- Filiz (Sıdkı) Naldöven (1953), şiirin yanı sıra tiyatro ile de ilgilenmektedir. 'Köşede Durmak' oyunu 1985 yılında Lefkoşa Belediye Tiyatrosu'nca sahnelenmiştir. 1987 yılında ise şiir kitabı Sevgidendoğma'yı yayımlar.
- Özker Yaşın'ın oğlu Mehmet Yaşın (1985), 16-25 yaşları arasında yazmış olduğu ilk şiirlerini Sevgilim Ölü Asker'de (1984-1985) topladı; onu Işık Merdiven (1986) izledi.
- Oktay Öksüzoğlu'nun direniş çizgisinde iki kitabını görürüz: Kurtuluş Savaşımızdan Şiirler (1980) ve Kıbrıs'ta Özgürlüğün Bedeli (1980-Anılar).
- Zeki Ali bu on yılda bir şiir kitabı daha yayımlar: Yolcukuş (1985).
- Çıkmaz Sokaklar (1981), İlkay Adalı'nın dördüncü şiir kitabıdır.
- Spor etkinlikleri ile şiiri aynı paralellikte yürüten Mustafa Çelik (1964), 1982'de geçirdiği bir trafik kazası sonucu tekerlekli sandalyeye bağımlı kaldığı halde her iki çalışmadan da kopmamıştır. İlk şiir kitabı Özlem'i (ortak çalışma) 1984'te yayımlar.
- Bu on yılın başlarından itibaren gazete/dergilerde görülen şiirleriyle adını duyurmaya başlayan Feriha Altıok (1964) ilk kitabı Fidancığın Çilesi'ni 1985'te yayımlar, onu Hele Bir Düşün (1987) izler.
- Öykü ve şiir uğraşlarının yanı sıra daha çok halkbilimi araştırmacısı olarak bilinen Mustafa Gökçeoğlu (1942), yayın alanına ilk adımını bir öykü kitabı ile atar: Dulun Oğlu (1985). Onu, halkbilimi malzemesinden oluşturduğu 3 ciltlik kitabının ilki izler: Tezler ve Sözler (1988).
- Nice Denizoğlu'nun (1960) dizelerinde savaş ortamına, çarpık düzene karşı bir tür tavır alma gözlemlenir. Bu tutum bazı şiirlerinde başkaldırı şeklini almaya kadar vardırılır. Şiirlerinden bir kısmını kitaplaştırmıştır: Zeytinalı (1985).
- Toplumsal konulardaki araştırma/inceleme ve öyküleriyle tanınan Ali Nesim'in bu on yıldaki yayınları şunlardır: Kıbrıs Türk Edebiyatı'nda Sosyal Konular (1986); Batmayan Eğitim Güneşlerimiz (1987); Şahmaran (1989, Öyküler).
- Ülkemiz ve Kültürümüz (1984), Halkbilimi araştırmacısı Mahmut İslamoğlu'nun dördüncü kitabıdır.

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

- Bu on yılın ortalarına kadar müzikle şiiri birlikte yürüten Ahmet Okan (1952), son yıllarda şiirden kopmuş gibidir. Ama, bu on yılda yayımlanmış bir kitabı var: Adalıyız Maviye (1986).
- Şiirimizde Kıbrıs'a özgü bir kimlik geliştirme çabası içinde olanlardan biri de Hakkı Yücel'dir (1952). Bir tıp doktoru olarak halen yaşamını İstanbul'da sürdüren Dr. Hakkı Yücel'in basılmış bir şiir kitabı vardır: Acı Sürgün (1986).
- Şiire daha lise yıllarında başlayan Tamer Öncül (1960), bu etkinliğini, dişhekimliği mesleğinin yanı sıra, günümüze dek sürdürmüştür. Bu on yılda yayımlanmış tek şiir kitapçığı Günleri Kayıp Bir Çocuk Güncesi'dir (1987).
- Şiir çalışmalarını günümüze değin sürdürenlerden biri de Bülent Fevzioğlu'dur (1959). İlk şiir kitabı Sancılı Kan Yumağı'nı 1987'de yayımladı.
- Lefkoşa'daki ilk Şiir Gecesi'ne (2.2.1952) katılanlardan biri olan Selma (Yusuf) Saygın (1930-1997), ressamlığın yanı sıra, şiir çalışmalarını 1956'da göçettiği Türkiye'de de sürdürmüş ve onlardan bir bölümünü yıllar sonra Bir Rüzgâr Esti Denizden (1987) adlı kitapta toplamıştı.

Ablasını örnek alarak şiire başlayan Saygın, ablası Pembe Marmara'nın şiirlerini de yayımlayan kişiydi.

- Üretken sanatçılarımızdan biri de Özden Selenge'dir (Serak). Ressam olan Özden Selenge'nin oyun, öykü ve roman dallarında da çalışmaları var. 9 oyunundan 7'si sahnelenmiş bulunuyor. İlk öykü kitabını da bu on yılın içinde yayımlamıştır: Çiçeklenemeyiz Biz Erik Ağacı (1987).
- Roman çalışması yapanlardan İsmail Bozkurt'un(1940) kitapları daha sonraları basılır. Bozkurt'un bu on yılın içinde yayımlanan tek gezi notları kitabı vardır: Kızıl Meydan'da Bir Uçak (1987).
- Lefkoşa Belediyesi bu on yıl içinde hikâye, oyun ve roman dallarında olmak üzere 1983, 84 ve 85 yıllarında üç yarışma düzenler.

Hikâye dalında 35 eserden derece ve mansiyon alanlardan 7 tanesi belirlenir ve bunlar bir kitapta toplanır (Bkz. Öyküler 83, Lefkoşa Belediye Yayınları, Lefkoşa 1983). Hikâyeler, sırasıyla şunlardır: Sokakta Bir Adam (Çetin Kasapoğlu), Dulun Oğlu (Mustafa Gökçeoğlu), Narenciye Toplayıcıları (Sabahattin İsmail), Bilgilerini Sırtına Yükledi (Bekir Kara), En Güzel Maviler Picasso'nun (Özden Nâzım), Zaliha Teyze (Salih Öztoprak) ve Bu Şehrin Anılarındaki Adam (Ali Nesim).

Oyun dalında Sami Alhun'un (Erdal S. Bodamyalı) Ezilmişliğin Ezgisi adlı 4 perdelik oyunu birinciliğe; Filiz Naldöven'in Köşede Durmak adlı 3 perdelik oyunu ikinciliğe; Sabahattin İsmail'in Grev iki perdelik oyunu üçüncülüğe layık görülür (Bkz. Oyunlar 84, Lefkoşa Belediye Yayınları, Lefkoşa 1984).

Roman dalındaki yarışma ise Sabahattin İsmail'in Savaşların Gölgesinde, Sami Alhun'un da Uyumsuzlar romanlarının oluşturulmasına neden olur. Birinci ve ikinciliğe layık eser bulunamadığından Sabahattin İsmail'in üçüncü gelen romanının yayımlandığını görürüz (Bkz. Savaşların Gölgesinde, Lefkoşa Belediye Yayınları, Lefkoşa, 1986).

- Bu on yıl içinde hikâyelerini kişisel olarak yayımlayanlardan biri de Timur Öztürk'tür: Birşey Var (1983).

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

- Osman Türkay'ın şiiriyle ilgili Hindistan'da İngilizce olarak iki kitap basıldığını görürüz: Poetry Turkey, A Special Issue of Poet, India, May 1982 ve Variations, Poet Press India, 1986.

Symphonies for the World adlı şiir kitabı da İngiltere'de yayımlanmıştır: Oxford, 1989.

- Fikret Demirağ'ın bu on yıldaki şiir kitapçıkları şunlardır: Dinle Şarkımı (1981, 1982), Akdenizli Şiirler ve Aşk Sözleri (1984), Adıyla Yaralı (1986) ve Rüzgârda Ozan Türküleri (1986).
- Özker Yaşın'ın küçük küçük kitapçıklardaki şiirlerini iki ciltte topladığını görürüz: Kıbrıs Benim Vatanım (Tüm Şiirleri I-1986) ve Önce Kuşlar Uyanır (Tüm Şiirleri II-1986). Kıbrıs'ın Osmanlılarca fethini manzum halinde anlatan oyununun adı ise Zafer ve Bağış (1988).
- Harid Fedai'nin derlediği Kıbrıs Müftüsü Hilmi Efendi'nin şiirleri (1987) ile Kıbrıslı Âşık Kenzi Divanının I. cildi (1989) yayımlandı.
- Genç kuşaktan Şirin Zaferyıldızı (1968) bir yıl ara ile iki şiir kitabı yayımlar: İçimdeki Rüya (1989) ve Herşey Vatan İçin (1989).
- Bu on yılda Mapolar'ın yayımlanmış kitabı olmamakla birlikte o, yazarlık serüvenini hep sürdürülmüştür. Gazete sayfaları arasında kalmış epey sayıda roman tefrikaları bulunmaktadır. Son roman tefrikalarına örnek olarak Kıbrıs Postası gazetesinde şunlar vardır: Şantöz (25.10.1982-12.3.1983, 136 tefrika); Potuğun Pembesi (4.7.1984-16.12.1984, 154 tefrika); Âsû'nun Dönüşü (13.2.1986-4.3.1987, 434 tefrika) ve Özgürlük Savaşçıları (25.12.1987-21.7.1988, 100 tefrika).
- Bu on yılda Kıbrıs Sanat dergisi (1 Eylül 1981) altı ay sürdürülecek, Karanfil (1 Aralık 1981) ise ancak bir sayı yayımlanacaktı.

5. 1990'lı Yıllar

- Nevzat Yalçın'ın ikinci anı kitabı Daha Yeni Daha Yakın 1991'de yayımlanır. Onu, denemelerinden oluşturduğu Üçgen (1997) izleyecektir.
- Kâmil Özay'ın şiir kitabı Yaralı Bahar 1990'da yayımlanır.
- Bener Hakkı Hakeri, 1974 Barış Harekâtı sonrasında oluşan ortamda güneyden kuzeye geçişinin öyküsünü anlatır: Kurtuluşa Kaçış (1997).
- Sevilay Sadıkoğlu (1946) şiirlerini ekim 1993'ten bu yana Kıbrıs gazetesinin 'Aralık Kapı' sütununda düzenli olarak yayımlamaya başlamıştır. Şiirleri henüz bir kitapta toplanmış değildir.
- Neşe Yaşın'ın üçüncü şiir kitabı 'Kapılar'ın yayın tarihi 1992'dir.
- Orbay Deliceirmek şiir kitapçığı Leyla ile Köroğlu'yu yayımlar (1994).
- Çeyrek yüzyılı aşkın bir süreden bu yana Kıbrıs'ta yaşayan Ayşe Tural (1949), Orhan Veli'nin izinde esprili, nükteli dizeler, kısacık şiirler yazar. Bu on yılda arka arkaya iki şiir kitabı yayımladığı görülür: Farklısınız (1997); Sevgileri Yarına Bırakma (1998). Yaşam sevinci ile dolu dizelerindeki içeriği bu kez kısacık düzyazılara aktararak onları da bir kitapta toplar: Biraz Mutluluk Alır mısınız? (1999) Kendisi bu yazıları 'anı-deneme' diye adlandırır.
- Grafiker/Ressam olarak adını Kıbrıs ve Türkiye'de duyuran Nilgün Güney (Kozal),

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

tanınmış ressam İsmet Vekit Güney'in kızıdır. Nilgün Güney, hikâyeciliğe de ilgi göstermiş bir ressam duyarlılığı ile bu dalda da özgün örnekler vermiştir. Bazı hikâyelerini bir kitapta toplamış bulunuyor: Başka Bir Yerden (1992).

- Zeki Ali'nin bu on yıldaki şiir kitaplarının sayısı dördtür: Rüzgâr Kasideleri (1994), Tenden Daha Derinde (1994), Sonsuz Bir Efsane (1996) ve Sürüden Ayrılan Şaman (1999).
- Halkbilimi araştırmacısı Mahmut İslamoğlu'nun araştırma -inceleme yazıları-bildirilerini bir araya toplayan Kıbrıs Türk Kültür ve Sanatı (1994) yayımlanır.
- İlkay Adalı beşinci şiir kitabını bu on yılda yayımlar: Kıyıdaki Ağaç (1993).
- 1940'lı yıllarda hikâye, çeviri ve şiirleriyle tanınan Semih S. Umar yıllar sonra kendisi ve babası Sait Efendi Hoca'nın hayat hikâyeleri ile çağdaş sanat üzerine bir denemesini, bir deste şiiri ile üç eski hikâyesini bir kitapçıkta toplamıştır: Diriliş (1996).
- Selma (Yusuf) Saygın, resimleriyle şiirlerini bir kitapta toplar: Resimler-Şiirler (1995).
- İnşaat Mühendisi olan Ayşen Dağlı (1962) şiir sevgisini günümüze dek sürdürmüştür. Ayrıca çok duyarlık gösterdiği çocuklar için de masallar, şiirler yazdığı görülür. Bu on yıl içinde 7 kitapçık yayımlamıştır: Toprak ve Ben (1993-şiir); Ve Bonsai (1994-şiir); Sihirli Kara Mantarlar ve Işık (1994- masal); Herşey Olacağa Varır Ülkesi (1995-masal); Vitamin İhtiyacı ve Sevgi (1995-çocuk şiirleri); Mantık'ın Gülleri ve Karıncalar (1996-masal); O Desem (1999-şiir).
- İngiliz ve Türk edebiyatlarını iyi bilen Meral Kâşif (1938), Magosa Namık Kemal Lisesi günlerinden İbrahim Zeki Burdurlu'nun öğrencilerindendi. Uzun yıllar doğduğu topraklardan uzak yaşamasına karşın Kıbrıs'tan hiç kopmadı, hatta her geçen yıl sevgi çoğalmasının tutkuya vardığını fark etti.
- Rauf R. Denктаş'ın fotoğraflarıyla süslü ilk şiir kitabı Bir Deste Şiirde Yaşam'ı (1994), Şiirde Özlem, Sevi ve Umut (1996) ile Hasret Köprüleri (1999) izledi.
- Lise yıllarından bu yana oyun-öykü-roman üçlüsüyle ilgili çalışmalarını sürdüren Bekir Kara (1945), türlü tarihlerde bu dallarla ilgili yarışmalarda ödüller almıştır. Toplu Oyunlar-1'i (Tiyatro) 1994; Sırlar Ölüsüzdür'ü (Öyküler) 1995; Bellekteki İzler-1'i (Roman) 1996; ve Çalkantı'yı (Öyküler) 1999 yılında yayımlar.
- Cambridge ve Londra Üniversitesi Ekonomi bölümünde okuyan Raşit Pertev (1958), bu ülkede iken tiyatro ile de ilgilenerek oyunlar yazıp sahneledi. Halen Paris'te IFAP diye bilinen Dünya Çiftçiler Birliği Örgütü'nün Genel Sekreter Yardımcısı ve kalkınmakta olan ülkeler sorumlusudur.

Şiirlerinin yanı sıra basım aşamasına getirilmiş oyun, öykü ve romanları da vardır. İlk şiir kitapçığı Gür Yapraklar Işıklar İçinde'yi 1995 yılında yayımladı. Raşit Pertev'in doğduğu yer Larnaka'yı savaş içinde (1964-74) ve de Kıbrıs ağzıyla anlatan manzum halde eski fotoğraflarla süslü, bir eseri daha vardır: Kâni-Veran, İstanbul 1999.

- Moskova'da gazetecilik bölümünü bitiren Şener Levent (1948) şiirle uğraşırsa da daha çok gazeteci kimliğiyle bilinmektedir. Türlü gazetelerdeki köşe yazılarından bazılarını bir kitapta toplamıştır: Mersin 10-Turkey, 1995.
- Mehmet Yaşın bu on yılda daha önceki iki şiir kitabına şunları ekler: Pathos

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

(1990); Sözverici Koltuğu (1993); Soydaşınız Balık Burcu (1994, 1998), Kıbrıslı Türk Şiiri Antolojisi (1994), Poeturka (1995-Şiir Üstüne Denemeler); Hayal Tamiri (1998); Eski Kıbrıs Şiiri Antolojisi (1999).

- Ankara'da İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra İngiltere'de yüksek lisans yapan Özben Aksoy (1946), Kıbrıs gazetesinde yayımladığı öykülerinin bir bölümünü ilkin Gadaklizmo Cehennemi (1996) adlı kitapta topladı. Onu Yangı Yangı Limnidi (1997), Ciusa Kaplanı (1998) ve Simbadi Bucağına Gömül (1999) izledi. Baf köylerinden yerli konular, yerel konuşmalar ve iç-uyaklı kısacık cümleler öykülerinin en belirgin özellikleridir.
- Şiire lise yıllarından başlayan Tayfun Yücer (1963), ilk şiirlerinde özgürlük uğraşımızdan, toplum sorunlarından, çevre tutkusundan geçerek şimdilerde Haikular biçimindeki minyatür boyutlu şiirlere özenir. 1997'den bu yana mısralık dergisini ve iki arkadaşıyla birlikte Dize-lik dergisini yayımlamaktadır. İlk kitabı Yaşayan Şiirler'i (1996) bir yıl ara ile Yaşayan Şiirler-II (1997) izledi.
- İstanbul Üniversitesi'nin İngiliz Dili ve Edebiyat Bölümü'nü bitiren Faize Özdemirciler (1964), şiirin çok ciddi bir uğraş olduğunun bilinciyle, yerleşmiş bulunduğu İstanbul'dan yurt özlemi, nostalji yüklü dizeler oluşturur. İlk şiir kitabı Yitik Manzaralar'ın (1994) ardından 1998'de Hüzzam, Bozuldu'yu, 1999'da ise Deli Temmuz'u yayımladı. 'Akdeniz Kimliği'ne özen gösterenlerden sayılır.
- Yurt dışında yaşayan Taner Baybars, elli yıl boyunca yazdığı şiirlerden yapılmış bir seçkiyi Türkçe ve İngilizce olarak yayımlar: 'Seçme Şiirler/Selected Poems' (1997).

Bunun hemen sonrasında çocukluk anılarını anlatan kitabı çıkar: Uzak Ülke (1997).

- Mustafa Gökçeoğlu'nun çalışmaları bu on yılda ivme kazanır. Şöyle ki: Tezler ve Sözler-II (1991); Tezler ve Sözler-III (1992); Tezler ve Sözler-I'in (1989) 2. baskısı (1993); Aynalı'nın Okuduğu Şiirler (Kıbrıs Destanları) (1993); Kıbrıs Halk Fıkraları (1994 ve 1996); Şu Adamız/Dediğimiz (1995- Şiirler); Cihan Şah (1997-Masal); Bir Varmış/İki Yokmuş (1997-Masallar); Bilmecelerimiz (1999); Hikâyelerimiz Tekelerlemelerimiz (1999) hep bu on yılın ürünleridir.
- İbrahim Çangar da yayınlarını sürdürenlerdendir: Dublinli Şiirler ('Sabahı Göreceğim' ile bir arada-1993); Yüzüm, Yüreğim, Kafamın İçi (1993); Zamanın Solgun Kırlangıç Göğü ('Kuzey-Güney Ekspresi', 'Karıncalar Sevişir', 'İlk Ölü', 'Kırlangıçtı Börtü Böcek' ve 'Caz' ile bir arada-1993); Afrika'nın Yüreği (1994); Hindistan Cevizi (1995-Öyküler).
- Ümit İnatçı'nın çalışmaları da bu on yılda yoğunluk kazanır: Tel Sarar Da Tel Sarar (1991- Deneme); Sepet İçinde Deniz (3 kitap bir arada: O Sinirin Düğümü-2. baskı; Çılgılık Vücutları, Sepet İçinde Deniz) 1991 -Şiirler; Uç Gövdeni Kon Düşüme (1994-Şiir); Tahta Tabanca (1996-Öykü); Kübik Konuşmalar (1996-Şiir); Ansızlığımdan Notlar (1998-Şiir).
- Mehmet Levent de okuyucuyu şu kitaplarla selamlar: Lefkoşa Beni Duyuyor musun? (1995- Şiir); Bu Vatan Bizim (1997, 2 kez, Şiir); Aşkın Seyir Defteri (1988-Şiir); Beni Gökkuşağının Altında Bekle (1999-Aşk Şarkıları).
- Filiz Naldöven'in Mağma Maverası (1994-Şiirler) 4 kitaptan oluşmakta: Başlayarak Mermerin Yarasından (1969-1975); Sevgiden Doğma, 2. baskı (1982-1987); Kon...Gü... (1988-1993); Öl Beni (1987-1994).

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Kitabın sonuna da Çeviri Şiirleri eklenmiş ve de Filiz Naldöven 1995-98 arası yazdığı şiirlerden oluşmuş Aşk Ben'i Yıka (1999) kitabıyla bu on yılı kapatır.

- Orkun Bozkurt (1972), Mustafa Çelik gibi, tekerlekli sandalyeye bağımlı bir sanatçı. Gazete yazılarını, İnsan mı Maymun mu? (1996) adlı bir kitapçıkta topladı. İstanbul'da Cem Yayınevi'nin yayımladığı ikinci kitabı Balo Bitti (1999) ise ilkinin devamı sayılır. Yaşamın çatışan yanlarını, içine gülmece öğeleri karıştırarak yerli ağızla anlatan kısacık, yalın öykülerdir bunlar.
- Mustafa Çelik, Sevgi Şiirleri Çağrı'yı yayımlar (1994).
- Feriha Altıok, bir önceki on yıldaki iki kitabına şunları ekler: Şiirle Söyleşiler (1991), Adı Aşka Çağrılı (1993), Gözleri Sen Kuş (1994-Düzyazı) ve Ruhumsan Korkarım (1999).
- Tamer Öncül'ün bu on yıl içinde yayımlanmış 4 şiir kitabını daha görürüz: Şiirdir Dünya (1992); İ. Hora-Şehir (1996); Yitik Aşklar Sokağı (1996); Gündüz Düşleri (1998).
- Özden Seleng geçen on yıldaki tek öykü kitabına iki öykü kitabı, yanı sıra iki de roman ekler: Geceye Açar Gecetütenler (1993); Fincandaki Kraliçe (1993); Sana Sevdam Sarı (1998-Roman); Lâle Yüreğin Beyaz (1999-Roman).
- Bu on yılda İsmail Bozkurt'un iki romanı yayımlanır: Yusufçuklar Oldu mu? (1991); Mangal (1995).
- Oktay Öksüzoğlu'nun kitabı, ünlü bir gazetecimiz hakkında: Kıbrıs Türk Basınından Portreler: 1- Mehmet Remzi Okan (1990).
- Şiir-hikâye-müzik-resim dörtlüsü içinde etkinliklerini günümüze değin sürdüren Mustafa Güvenir, 1960'lardan sonraki şiirleriyle, hikâyelerini henüz bir kitapta toplamış değildir.
- KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları serisinden Osman Türkay'ın 4 kitabı yayımlanır: Seçme Şiirler (1990); Edebiyat, Eleştiri ve Dil Üstüne Düşünceler (1993); Piramit Üçlüsü (1999-Oyun); Ölümsüzlük Acısı (1999-Oyun).

Bir yayın da Hindistan'da var: Poetry Turkay and Epitaphs for a Dying World, A Special issue of the Magazine International Poets, Madras, India, 1995.

Amerika Birleşik Devletleri'nde yayımlanmış iki kitabı da şunlardır: Roaming about Universe-A collection of poems by Osman Turkay, Pentland Press, USA, 1998 ve Cosmorama, Pentland Press, USA, 1999.

- Uzun suskunluk yıllarından sonra Mehmet Kansu, ancak 1995'ten itibaren bıraktığı yerden edebiyat çalışmalarını sürdürecektir ve şiir, öykü, deneme-yaşantı dallarında, 2000'in sonuna değin on kitaba imzasını atacaktı. Şiir kitapçıkları şunlardır: Marazlıyım Size ve Zamana (1995); Alacakaranlık (1996); Şaşırtıcı bir Rüzgârdır Değişim (1997); Toprağım Şimdi Yorgun (1998); Kendin Kadar Sev Onu (1998); ve Ansızın Güneş (Haiku-1998).

Öykülerini de iki kitapta toplar: Bir Elin Sıcaklığını Çaldım (1996) ve Bir Solucanın İntihar Girişimi (1998).

Deneme kitapları ise Bir Çılgılık Kaç Renge Parçalanır (1995) ve Kim Söyleyecek Ölü

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Olmadığımı (1999) dır.

Kansu'nun İngilizceden oldukça kabarık sayıda şiir çevirileri de vardır.

- Fikret Demirağ, Seçme Şiirlerin (1994) yanı sıra; 'Acılı Bir Yurt İçin' genel başlığı altında biçem ve içerik bakımından öncekilerden farklı, dört kitaptan oluşmuş bir seri yayımlar. Birinci kitap Limnidi Ateşinden Bugüne'de (1992,1995) Kıbrıs'ın 'sekiz bin yıllık tarihini' hikâye eder, bu acılı tarihi sorgulayarak bazı sonuçlara varmak ister. İkinci kitap Hüzün Ana (1992), son otuz yılın trajedisini gündeme getirir. Üçüncü kitap Sırı Dökülmüş Kökayna ile dördüncü kitap Yalnızlık, Gece Müziği tek ciltte toplanır (1994). Üçüncü kitapta Demirağ, ilk gençlik günlerini ve doğduğu yeri nostaljik bir yaklaşımla anlatır. Dördüncü kitapta ise çağımızın kirlettiği insanı konu edinir.

1996 yılında yayımlanan Şiirin Vaktine Mezmur, bir bakıma, Demirağ'ın kendi kendisiyle hesaplaşmasıdır. Eros'un Oku (1997) kitabı, adından anlaşılacağı gibi, aşk ve erotizm şiirlerinin toplamı ise de, kendi deyişiyle, aynı zamanda, bir hüzünler kitabı ve aşksız ve sevgisiz yaşanan bir hayata ağıttır."

Son kitabı Alfa ve Omega'yı (1999) ise arka kapağındaki şu birkaç satır anlatmaya yeterdir: "Haa, tabii aşk da bitti. Aşkı düşünen kim; belki, türü tükenmekte olan birkaç 'tuhaf' şair ve ne işe yaradığı bilinmez üç-beş romantik! Bütün ayıpları 'örten', sızılarını 'dindiren' Para artık tek 'Tanrı'! Artık tek 'Tanrı'! Çok yaşasın tek 'Tanrı' Para!" Kitapta Kıbrıs ağzındaki kelimelerin de dipnot olarak açıklamaları var.

- Özker Yaşın, Kıbrıs davamızın Türkiye ve dünyaya tanıtılmasında büyük ölçüde payı olan Nevzat Karagil (1920-1999) ile kendi yaşam öyküsünü bu on yılda yazmaya başladı: Nevzat ve Ben-I. Cilt (1997). Son şiirlerini toplamaya başladığı kitapçıkların ilkinde de yine bu on yılda yayımladı: Yüreğimin Yarısı Sende (1998).
- Geçen on yılda yayımlanmış romanına Sabahattin İsmail üç kitap daha ekler: Yıldızlı Bir Ağustos Gecesinde (1996-deneme), Yengeçlerin Dansı (1998-deneme) ve Bir Savaşın Tasviri (1998- öyküler).
- Çocukları konu edinen bir başka yazarımız da Emine Selçuk'tur (1995). Çocukların yaşamsal ortamını konu edinen Işıklı Çocuk kitabını 1997'de yayımlar.
- Harid Fedai Kıbrıslı Âşık Kenzi Divanının II. Ve III. Ciltleri (1993) ile Kaytaş-zâde Nâzım Efendi'nin (ortak çalışma) Rûh-i Mecerûh (1993) adı altında bir kısım şiirlerini yayımlar.

Ayrıca, T.C. Kültür Bakanlığı'nın Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi dizgesinin Kıbrıs Türk Edebiyatı No. 9 ile Hikmet Afif Mapolar'ın Kıbrıs Efsaneleri'ni yayıma hazırlamıştır (1997)

1940'lı yılların sonlarından itibaren şiirle uğraştığı halde onları kitaplaştırmamış, ancak son şiirlerinden bir bölümünü Koza (1997) adlı kitapta toplamıştır. Toplumsal eleştiri/taşlama nitelikli şiirleri ise henüz kitaplaşmış değildir.

- Kutlu Adalı'ya ait Dağarcık'ın I. cildi ile Çirkin Politikacı Pof'un 2. baskıları yapıldı (1997). Yanı sıra, Kutlu Adalı'nın üç yeni kitabını daha görürüz: Kağnı Yolu (1999-gezi yazıları), Nasreddin Hoca'dan Öyküler (1999-manzum) ve Can ile Gül (1999-

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

çocuk masalları).

- Şiirlerinde toplumcu öğelere, erotik temalara yer veren Gürgeç Korkmazgil (1969), 'Ye' adlı ilk kitabını yayımlar (1994).
- Mehmet S. Emircan, 1963 Kanlı Noel'le başlayan toplumca direniş kavgamızı iki kitaplık dizelere dökmüştür: Ulusal Varoluş Mücadelemiz 1 ve 2 (1997).
- Genç yaşında yaşamını yitirmiş Kaya Çanca'ya ait şiir kitabı Y. Sokağı'nın Pygmalion tarafından ikinci basımı yapılır (1996).
- Ejdan Sadrazam (1969) tizilikle ördüğü dizelerinden ilk şiir kitabını oluşturmuştur: Ülkesiz Birkaç Dilge (1998).
- Kısacık önsözünde, 'Dünyamızın sevgi, dostluk, kardeşlik, hoşgörü, vatan sevgisi, çevre ve barış gibi güzel duygulara en çok gereksinimi olduğu bu dönemde, ben de, bu kitapta topladığım şiirlerimle katkıda bulunmaya çalıştım' diyen Altay Burağan (1951), ilk şiir kitabına içeriğine uygun olan şu adı vermiştir: Uçun Kuşlar Uçun Barışa Doğru (1997).
- Yazılmasın Ayrılık (1997), Havva Tekin'in (1963) ilk şiir kitabıdır. Eserini şu sözlerle takdim eder: "... Ve ben onu evrendeki en doğurgan, en sıcak, en güzel duyguya 'sevgi'ye adıyorum."
- Havva Tekin'in roman çalışmaları da var. Yeşiladanın Çocukları (1998) adlı eseri, T.C. Kültür Bakanlığı'nın Eser Yazma Yarışması Çocuk Romanı Büyük Ödülü'ne layık görülmüştür.
- Bu on yılda genç kuşaktan bir de öykü kitabı var: Gülsade Soykök'e ait çarpık Evin Esintisi (1994) adlı kitapçıkta kısa oylumlu 8 öykü sıralanır.
- Kıbrıs'ta gölge oyunu Karagöz'le ilgili ilk kitabı bu sanatın bizdeki tek temsilcisi Mehmet Ertuğ yayımlar: Geleneksel Kıbrıs Türk Tiyatrosu (1993).
- Geçen on yıldaki iki kitabına Şirin Zaferyıldızı bir üçüncüsünü ekler: Duvardaki Resim (1997).
- Cumhuriyet'in şiir denizinde "acemi bir kürek mahkûmu" diye nitelendirdiği Yusuf Gönenöğlü, 'sıradan' olmayan dizelerle oluşturmaya özendiği ilk kitabı Ağa Kovuğu'nu 1997 yılında yayımlar.
- Bazı kişiler vardır, ilk gençlik yıllarında tutkunu oldukları şiiri, yaşamlarını ne denli mimarlık/mühendis

lik gibi çok ayrı alanlarda sürdürseler dahi, hep yüreklerinde taşımışlar, fırsat buldukça da onlardan bir bölümünü basın/yayın organlarında yayımlamışlardır. İşte Raşit Muammer Bilginerde (1930) onlardan biridir. Uzun yıllar boyunca seçtiği bir demet şiiri Dört Mevsim (1997) adlı kitapta toplamış bulunuyor.

- Resmi, fotoğrafçılığı, karikatürü, şiir ve müziği bir arada yürüten çok yönlü sanatçı Dr. Arif Ali Albayrak 'İkili Yalnızlıklar' adlı ilk şiir kasetini bu on yılda çıkarır.
- Emine Hür'ün Kıbrıs ağzıyla anı-fıkraları 1998'de yayımlanır.

6. 2000 Yılı

- Neriman Cahit, 'soneler'ini ikinci şiir kitabı olan Anasu'da toplar.

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

- Çalışmalarını sürdüren Ayşe Tural, Benim Adım Şiir kitabını yayımlar.
- Özker Yaşın'ın Son Şiirler dizisinden ikinci kitabı olan Akdeniz'de Bir Ada, İstanbul'da yayımlanır.
- Üç yıl önce yayımladığı Işıklı Çocuk kitabından sonra Emine Selçuk Vatanım Kıbrıs adını verdiği ikinci kitabında çoğunlukla İngiltere'de yaşayan insanlarımızın yurt özlemlerini dile getirir.
- Şiirle fotoğraf sanatçılığını birlikte yürüten Ersin Taşer (1945), 60-70'li yıllarda yayımladığı Aşk Kervanları ve Piç Evren kitapçıklarından sonra fotoğrafçılığa daha çok önem vermekle şiir çalışmaları arka planda kalmıştı. Ama her şeye karşın şiir kervanı yine yürüyecek ve son şiirlerinden oluşturduğu resimlerle süslü kitabına Kervan Yürüyor adının verilmesine neden olacaktı.
- Harid Fedai, 1987'de yayımladığı Kıbrıs Müftüsü Hilmi Efendi Şiirlerinin 2. baskısını yapar.
- Kutlu Adalı'ya ait Dağarcık'ın 2. basım olarak I. cildinden (1997) sonra 2. cildi de yayımlanır.
- Mustafa Gökçeoğlu'nun Masal Ağacı-1 dediği Kıbrıs Masalları'nın I. kitabı var.
- İlk şiir kitabı Uçun Kuşlar Uçun Barışa Doğru'dan (1997) sonra Yaşasın Dünya, Altay Burağan'ın ikinci şiir kitabıdır.
- Genç şiir tutkunlarından Şevket Öznur (1974) ilk kitabı Güz ve Göç Üzre...yi yayımlar.

Son söz: Çağcıl Kıbrıs Türk edebiyatı Türkiye edebiyatının bir uzantısı olsa da, sanatçılar, Akdenizli yaşamın öğelerini eserlerine yansıtacak bir kimlik arayışı içinde çaba gösteriyorlar. Şiirimize, başlangıçta Lefkoşa Mevlevi Tekkesi ocaklık etmişti. Günümüzde onun yerine beş adet üniversitelerimiz olsa da bunlardan hiçbirinin böyle bir ortamı yaratma gibi bir niyetleri yoktur. Buna karşın sanat çevreleri dayanışma içinde ve daha da güçlenerek edebiyatın ince-uzun yolunda soluklu adımlar atmaya bakmalıdırlar

Prof. Dr. Harid FEDAI

Doğu Karadeniz Üniversitesi / KKTC

Alıntı Kaynağı: Türkler, Cilt: 19 Sayfa: 994-1007

Dipnotlar :

¹ Fedai, Harid, Lefkoşa Mevlevihanesi (ortak çalışma), Ankara 1997, 6-9. ss

² Milli Kütüphane, Ankara, Elyazmaları B 611.

³ Defter-i Süreyyâ, Harid Fedai Arşivi, 22, 56, 57, 59, 60, 68, 110. Yy.

⁴ Kıbrıs Müftüsü Hilmi Efendi, Şiirler, İlaveli İkinci Baskı, Lefkoşa, 2000.

⁵ Fedai, Harid, Kıbrıs'tan Divan Sahibi Bir Şair: Handi, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara 25-29 Eylül 1993, Bildiriler.

⁶ Fedai, Harid, Şemî'nin 14 Şiiri, Kültür Bakanlığı IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Antalya, 6-11 Mayıs 1991, Bildiriler.

⁷ Pala, Prof. Dr. İskender, Beyrut'ta Bir Kıbrıslı ve Mistik Aşk Coşkusu, (Hasan Nesib ve Feyezân-ı Aşk)

ÇAĞDAŞ KIBRIS TÜRK EDEBİYATI

Üçüncü Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi, Magosa-Kıbrıs, 13-17 Kasım 2000. Bildiriler, 2. Cilt, 137-154. Ss.

- ⁸ Fedai, Harid, Kıbrıs Türk Halkının İlk Mizah Gazeteleri: Kokonoz, Akbaba, Selçuk Üniversitesi II. Milletlerarası Türk Halk Edebiyatı ve Folkloru Kongresi, Konya 19-21 Ekim 1992, Bildiriler
- ⁹ Fedai, Harid, Kıbrıs Türk Basınında Mizah ve Yergi, Yeni Kıbrıs dergisi, Lefkoşa, Kasım 1886-Şubat 1987
- ¹⁰ Fedai, Harid, Kıbrıs Türk Yazınında İlk'lerden Bir Öykü: Bir Manzara-i Dil-güşâ, Kültür Sanat dergisi, Lefkoşa, Şubat 1986
- ¹¹ Fedai, Harid, Kıbrıs Türk Yazınında İlk'lerden Bir Oyun: Namus İntikamı Yahut Dilenci, Kültür Sanat dergisi, Lefkoşa, Temmuz, 1986
- ¹² Fedai, Harid, Critica: Müsâmeret-nâme, Kültür Sanat dergisi, Lefkoşa, Aralık 1986.
- ¹³ Fedai, Harid, Kıbrıs Türk Yazınında İlk'lerden Bir Roman: Yâdigâr-ı Muhabbet, Halkbilim Sempozyumları, - I-IV, 1986, Bildiriler, 337-344. ss.
- ¹⁴ Fedai, Harid, Rûh-i Mecerûh (ortak çalışma), Şiirler, KKTC. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları-26, İstanbul 1993
- ¹⁵ Fedai, Harid, Eski Şeyler: Râik Bey, Yeni Kıbrıs dergisi, Lefkoşa, Ekim 1984.
- ¹⁶ Dedeçay, Dr. Servet Sami, Nâzım Ali İleri, Hayatı ve Eserleri, Lefkoşa 1991, 3-5, 13-44. ve 45-65 ss
- ¹⁷ Fedai, Harid, Critica: Efenin Düğünü, Kültür Sanat dergisi, Lefkoşa, Ekim 1995.
- ¹⁸ Bir Masıl mı? Embros, Lefkoşa, 17. 1. 1938 ve Ayrılan Yol, Embros, 6-14. 2. 1938.
- ¹⁹ Shakespeare, Sonnet XVIII., Embros, 20. 12. 1937; A Turkish Poet of Liberty: Namık Kemal, Embros, 24. 1. 1938; Shakespeare's Philosophy of Life: To Die, Or Not To Die, Embros, 21. 2. 1938
- ²⁰ Fedai, Harid, 1940'lı Yıllarda Kıbrıs'ta Yayımlanan Türkçe Dergiler, Halkın Sesi gazetesi, Lefkoşa, 24. 3-3. 4. 1984.
- ²¹ Fedai, Harid, 40'lardan Bir Gazete: Yankı, Bozkurt gazetesi, Lefkoşa, 1 Şubat 1985.
- ²² Gürkan, Haşmet, M., 1940'lı Yıllarda Bir Dergi: Dünya, Yeni Kıbrıs dergisi, Ocak-Şubat 1985.
- ²³ Güvercine Verdiğim Mektup, Ocak dergisi, Lefkoşa 15 Aralık 1945 Bir Efsane: Sibel Antis, Ocak dergisi, 1 Nisan 1946. 19 Mayıs Destanı (Akdenizli Ozan takma-adıyla), Ocak dergisi, Mayıs, 1946
- ²⁴ Şiirde Yenilikler, Serbest Nazım, İşçinin Yolu Şaşmaz dergisi, Lefkoşa, Ekim 1947.
- ²⁵ Çardak dergisi, Lefkoşa, Ekim 1955.